

İlkokul 1.Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Ve Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın Yapılandırımcı Öğrenme Yaklaşımına Uygunluk Düzeyi¹

Mehmet Akif BİRCAN², Yasin GÖKBULUT³

Özet

Bu çalışmada İlkokul 1.Sınıf Türkçe Dersi Öğrenci Çalışma ve Öğretmen Kılavuz Kitaplarının yapılandırımcı öğrenme yaklaşımına uygunluğu incelenmiştir. Yapılandırımcı öğrenme yaklaşımını temsil edecek ölçütler ve ölçütlerin kitaplarda nasıl tespit edileceğine dair özellikler kaynak taraması sonucunda hazır olarak alınmıştır. Bu çalışma sonucunda elde verilen bulgulara göre; incelen Öğrenci Çalışma Kitabı'nda ve Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda, yapılandırımcı öğrenme kuramı ışığında hazırlanan ders kitaplarında bulunması gereken ölçütlere yönelik etkinlikler yer almıştır. Fakat bu ölçütlere rastlanma sıklığı ve oranı birbirinden farklı sayıda ve oranlardadır. Bu durum incelenen kitabın yapılandırımcı öğrenme ölçütlerinin tamamını yansıttığını; fakat ölçütlere yönelik oranlar arasındaki büyük farklılık kitabın yapılandırımcı ölçütler bakımından kısmi olarak yeterli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapılandırımcılık, Öğrenci Çalışma Kitabı, Öğretmen Kılavuz Kitabı

Summary

In this study, compliance of primary school 1th grade Turkish Lesson Student Workbook and Teacher's Reference Books were examined according to constructivist learning approach. Criteria's were obtained by literature review that represent the constructivist learning approach and features about how to detect the criteria in books. At the end of this study, in the examined Turkish Student Workbook and Teacher's Reference Books there are activities according to the criteria which should be included in course books that are prepared with constructivist learning approach. However the frequency and rate of occurrence of these criteria are different in number and rate. This situation shows that book that is examined reflects all constructivist learning criteria but the great difference among the rates of criteria shows that the book is partly enough in terms of constructivist criteria.

Key words: Constructivist, Student Workbook, Teacher's Reference Books

GİRİŞ

Hızlı bir gelişim ve değişim içinde bulunan çağımızda, bireyin ve toplumun bu hızlı değişim ve gelişime uyum sağlayabilmesi; bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerine bağlı bulunmaktadır. Bu becerilerin kazanılması ve hayat boyu sürdürülmesi, ancak çağdaş bir eğitim anlayışı geliştirebilmeye ve uygulayabilmeye bağlıdır. Bu bağlamdan hareketle, günümüzde hızla gelişen bilim ve teknoloji, eğitimin her alanını etkilemekte ve eğitim yaklaşımlarında köklü değişikliklere neden olmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının çağın ihtiyaçlarına cevap vermede yetersiz kaldığı günümüzde, yapılandırımcı yaklaşım, çoklu zekâ, öğrenci merkezli eğitim, beyin temelli öğrenme gibi yeni yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır. Eğitim sürecinde öğrencinin davranışını değiştirmek yerine dil ve zihinsel becerilerini geliştirmeye ağırlık verilmesi gibi yaşanan bu köklü anlayış değişikliği, ülkemiz eğitim programlarını da etkilemiş ve yapılandırımcı öğrenme yaklaşımı 2005-2006 yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır (MEB İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2009:9-11). Savery ve Duffy' e (1996:76) göre yapılandırımcılık anlamının ya da bilmenin nasıl meydana geldiğini açıklayan felsefi bir bakış açısıdır. Bu yaklaşıma göre, öğrenen yeni bir bilgiyle karşılaştığında dünyayı tanımlama ve açıklama için önceden oluşturduğu bilgilerini kullanır ya da algıladığı bilgiyi daha iyi açıklamak için yeni kurallar oluşturur (Brooks ve Brooks, 1999: 9). Yapılandırımcılık; bilginin oluşturulması

¹ Bu çalışma Mehmet Akif Bircan'ın yüksek lisans tezinin bir bölümünden alınmıştır.

² MEB, Öğretmen mehmetakifbircan@hotmail.com.tr

³ Yrd. Doç. Dr. Gop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi yasingkbulut@yahoo.com

süreci ilgilenmektedir. Ayrıca yapılandırmacılığın ilkeleri eğitimsel uygulamalara temel oluşturmaktadır (Açıkgöz, 2003: 60).

Yeni öğretim programlarının geliştirilmesinde esas alınan yapılandırmacı yaklaşımda bireyler, kendine sunulan bilgiyi aynen edilgen olarak almak yerine etkin olarak öğrenme sürecine katılırlar ve bilgiyi kendileri yapılandırır. Öğrenme toplum ve bilişsel süreçlerden bağımsız değildir (Akyol, 2007:243). Yapılandırmacılık tam bu noktada, davranışçı öğrenme kuramlarından farklı bir bakış açısı ortaya koymuştur. Nitekim öğrencinin oluşturduğu bilgi ya da kavram, onun deneyimleri, davranışları, sosyo-kültürel değerleri gibi şeylerden etkilenir. İnsan zihni, bir anlamda, tüm bu ön öğrenmeleri, görüşleri, davranışları ve değerleri dış dünyadan algıladığı nesne, olay, olgu ve kavramları yorumlamada bir süzgeç gibi kullanır (Jonassen, 1994:34-37). Yapılandırmacılıkta bilginin, hiçbir zaman öğrenenden bağımsız değil, yaşantıya özgü ve öznedir (Yurdakul, 2011: 40).

Yapılandırmacı felsefenin öğrenmeye getirdiği yeni bakış açısı, davranışçı kuram etkisindeki eğitim programlarının değişikliğe uğramasına neden olmuştur. Yapılandırmacı yaklaşımla birlikte, eğitim öğretim programının merkezinde öğrenen yer almaya, öğrenme hedefleri sürece dayalı ve üst düzey öğrenmeye yönelik olmaya başlamıştır. Öğrenme içerikleri öğrencilerin ilgilerine göre ve gerçek yaşamla bağlantılı olarak yeniden oluşturulmuş, değerlendirme etkinlikleri öğrenenle birlikte planlanmış ve uygulanmıştır (Koç, 2004: 176). Bu farklı bakış açısı Türkçe Öğretim programında etkili olmuş ve Türkçe Öğretim Programı'nda yapılandırıcı yaklaşım merkeze alınmakla birlikte, çoklu zeka ve öğrenci merkezli öğrenme gibi çeşitli eğitim yaklaşımlarından da yararlanılmıştır (MEB, 2009:14).

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında bilgi dış bir kaynaktan olduğu gibi alınmaz, bunun yerine birey bilgiyi yorumlar ya da var olan bilgiyi kendisi ortaya çıkarır. Bu yönüyle bakıldığında yapılandırmacı yaklaşım öğretmen ve öğrencinin rolünü değiştirdiği gibi ders kitabının da rolünü değiştirmiştir. Ders kitapları öğrenciye bilgiyi yapılandırma sürecinde, onları düşünmeye yönlendiren, eleştirel bakış açısı kazanmasına yardımcı olan, çoklu bakış açısı ile değerlendirme yapmasına katkıda bulunan birer öğretim aracı haline gelmiştir (Ocak ve Dai, 2010:3).

Programda sözü edilen öğrenme yaklaşımının tam olarak başarıya ulaşabilmesi için öğrenme yaklaşımının bütün yönleriyle uygulanması gerekmektedir. Günümüzde öğretim teknolojilerindeki gelişmelere rağmen, öğretmenlerin derslerinde en çok kullandığı öğretim materyalleri arasında, Türkçe ders kitapları %94,44 gibi bir oranla ilk sırayı aldığı (Özbay, 2003:27) bilgisi göz önüne alındığında; öğrenme-öğretme sürecinin temel materyalleri olarak kullanılan ders kitaplarının ve ders kitaplarının tamamlayıcısı olan çalışma kitaplarının yapılandırmacı anlayış ışığında hazırlanması gerekmektedir (Sözer, Karaduman ve Özdemir, 2007:166). Bütün bu yönleriyle düşünüldüğünde yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak düzenlenecek eğitim ortamlarında kullanılacak ders kitaplarının kullanılmasında farklı bir uygulamaya başlanmıştır. Yıllardan beri temel kaynak olarak tek başına kullanılan ders kitabının yanında öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının bir set hâlinde kullanılması uygulamasına geçilmiştir. Üçlü kitap seti, öğretmenlerin yapacakları çalışmalarda uygulamalarını çeşitlendirmesi, öğrencilere çok uyarınlı bir ortam sunarak süreci onlar için ilginç kılması bakımından önemlidir. Böylece, öğrenciler derslerde öğrenilen bilgileri uygulamada kullanacakları öğrenci çalışma kitabı ile hem öğrendiklerini farklı durumlarda kullanma hem de öğrendiklerini kalıcı hâle dönüştürme fırsatını yakalamış olacaklardır (Göçer, 2011:154-155).

Bir ülkede benimsenen eğitim felsefesi ile öğrenme anlayışını yansıtmakta ve öğrenme-öğretme kavramlarının anlamlarını şekillendirmektedir (Kabapınar, 2006:202).Bütün bilgiler doğrultusunda; yapılandırmacı anlayış temelinde hazırlanmış programlar beraberinde, ders kitaplarının ve eğitim materyallerinin düzenlenmesi zorunluluğunu da getirmiştir. Sonuç olarak; hazırlanan ders kitapları öğrenci ders kitabı,

çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına uygun olması gerekmektedir. Yapılandırmacı anlayışın öngördüğü becerilerin temelde dilsel becerilerin gelişimine bağlı olması da ana dil öğretimini ve öğretim sürecini temel kaynağı olan Türkçe ders kitaplarını inceleme ve eleştirme zorunluluğunu doğurmuştur.

Problem Cümlesi

MEB İlkokul Türkçe 1. Sınıf Öğrenci Çalışma ve Öğretmen Kılavuz Kitabı yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre belirlenen ölçütlere uygun mudur?

Alt Problemler

1. MEB İlkokul 1.Sınıf Türkçe Dersi Öğrenci Çalışma Kitabı yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre belirlenen ölçütlere uygun mudur?

2. MEB İlkokul 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre belirlenen ölçütlere uygun mudur?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 27.07.2011 tarih ve 97 sayılı kurul kararı ile basılmış bulunan İlkokul 1. Sınıf Türkçe öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına uygunluğunu tespit etmektir. Elde edilen bilgilerin ışığında yeni hazırlanacak kitaplara yönelik bilgiler sunmak ve Türkçe öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabına yönelik katkı sağlamaktır

YÖNTEM

Veri Kaynağı

Araştırmanın veri kaynağı, MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 27.07.2011 tarih ve 97 sayılı kurul kararı ile basılmış bulunan İlkokul 1. Sınıf Türkçe öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitapları araştırmanın veri kaynaklarıdır.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Bu çalışmada verilerin toplanması ve analiz edilmesi aşamasında doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Öğrenci Çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabı değerlendirilmesinde Akkocaoğlu (2009) tarafından geliştirilmiş olan Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımına Göre Belirlenen Ölçütler kullanılmıştır. Akkocaoğlu (2009) tarafından ölçütlerin geliştirilmesi esnasında yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı ile ilgili çeşitli kaynaklar incelenmiştir. Elde edilen bilgilerden yola çıkarak yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını temsil edecek ölçütler ve bu ölçütlerin ders kitaplarında tespitini sağlayacak maddeler belirlenmiştir. Hazırlanan ölçeğin kapsam geçerliliğini sağlamak için 5 uzmandan görüş alınarak son halini alan 15 ölçütün İlköğretim Öğrenci Çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabı'ndaki hangi etkinliğe ya da etkinliklere karşılık geldiği saptanmıştır. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre Akkocaoğlu (2009) tarafından belirlenen ölçütler 15 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerden "Öğretmene öğrenme ve değerlendirme etkinliklerini değiştirme, seçme ya da öneri sunma şansı vermesi" ölçütü sadece İlkokul 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı'nı değerlendirmek üzere kullanılmıştır. Diğer 14 ölçüt ise İlköğretim 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı için ortaktır.

İlkokul 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı ayrı ayrı incelenmiştir. Kitaplar; Atatürk, Sevgi, Sağlık ve Çevre, Oyun ve Spor isimli 4' er temadan oluşmaktadır. Bu temaların içerdiği tüm etkinlikler, sorular, yönergeler, yöntem ve teknikler, kullanılan araç ve gereçler, metinler, ölçme ve değerlendirme çalışmaları, hazırlık

çalışmaları belirlenerek bunların hangi ölçüt ya da ölçütlere karşılık geldiği tespit edilmiştir. Ölçütlerin ilköğretim 1. sınıf öğrenci çalışma ve öğretmen kılavuz kitaplarında bulunması sırasında her bir ölçütün hangi temada olduğu, ölçütlere 1 den 15 kadar numara verilerek yapılmıştır. Bu ölçütleri karşılayan numaralar kitapta incelenen metin ya da etkinliğin üzerine rakamsal olarak işaretlenmiştir. Daha sonra her tema için ölçütler toplanmış ve veri olarak Microsoft Office Excel programına girilmiştir. Elde edilen verilerin nicelleştirilmesi için her bir ölçütün her temada kaç kere görüldüğü ve tüm ölçütler içinde görülme yüzdesi Microsoft Office Excel programında hesaplanarak sunulmuştur. Bu sayısal verileri, verilerin yorumları takip etmektedir.

BULGULAR VE YORUM

Tablo.5.1. Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Belirlenen Ölçütlerin Türkçe Dersi Öğrenci Çalışma Kitabı'nda Toplam Frekans ve Yüzdeleri Ölçütler

	f	%
1. Öğrenenleri güdüleyecek ve ilgilerini çekecek öğrenme yaşantıları sağlamaya olanak vermesi	14	6,06
2. Öğrenenlerin ön bilgilerini ortaya çıkarıcı nitelikte olması	11	4,76
3. Öğrenenlerin günlük hayatı ile ilişkili ve günlük hayatına aktarılabilir olması	14	6,06
4. Bireysel farklılıklara yönelik olması	24	10,39
5. Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı nitelikte olması	2	0,87
6. Öğrenenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması	24	10,39
7. Öğrenenlerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması	45	19,48
8. Öğrenenlerin öz düzenleme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması	2	0,87
9. Çoklu bakış açılarını oluşturmaya imkân vermesi	30	12,99
10. Öğrenenlerin beğenme, değer verme, hoşlanma, sevmeye, isteme gibi duygularını dikkate alarak çok yönlü gelişime imkân sağlaması	12	5,19
11. Öğrenenlerin girişimlerini ve özerkliklerini destekleyici nitelikte olması	8	3,46
12. Öğrenenleri araştırma yapmaya sevk edici çeşitli ve birincil kaynakları kullanmaya yönlendirici öğrenme görevleri vermesi	6	2,60
13. Öğrenenlerin düşüncelerine ve duygularını çeşitli sunum ve ifade biçimleri yardımı ile sergilemesine imkân sağlaması	12	5,19
14. Süreç değerlendirme ağırlıklı çeşitli ölçme değerlendirme tekniklerine yer vermesi	27	11,69
Toplam	231	100,00

Tablo.1.'de belirtildiği üzere ölçütlerin 4 temada görülme sayıları 7.ölçütün 45; 9.ölçütün 30; 14.ölçütün 27; 4.,6.ölçütün 24; 1.,3.ölçütün 14; 10.ölçütün 12; 2.ölçütün 11; 11.ölçütün 8; 12.ölçütün 6, 5.,8.ölçütün 2; 13.ölçütün ise 1'dir. Tablo.1.'de görüldüğü gibi ölçütlerin görülme yüzdeleri en fazla olan %20,45 ile "Öğrenenlerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması" ölçütüdür. Görülme yüzdesi bakımından en az paya sahip olan ise 0,87 ile "Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı nitelikte olması" ve "Öğrenenlerin öz düzenleme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması" ölçütüdür. Akkocaoğlu'na (2009:120) göre tüm ölçütlerin benzer oranlarda kitapta yer alması beklenemez. Her bir ölçüt kendi özelliğine göre öğrenme süreci başında ya da tüm öğrenme süreci boyunca var olmalıdır. Fakat elde ettiğimiz veriler bazı yorumlar yapmaya olanak sağlamaktadır. "Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı nitelikte olması", "Öğrenenlerin öz düzenleme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması" ölçütlerinin %1'in altında bir başka deyişle tüm kitapta bir iki defa yer alması bu ölçütler açısından kitabın yeterli olmadığı yönünde yorumlanabilir. "Öğrenenleri araştırma yapmaya sevk edici çeşitli ve birincil kaynakları kullanmaya yönlendirici öğrenme görevleri vermesi", ". Öğrenenlerin girişimlerini ve özerkliklerini destekleyici nitelikte olması" ölçütlerine yönelik etkinlikleri içermesi açısından incelenen kitabın yetersiz olduğu ifade edilebilir. MEB'in okutulacak çalışma kitaplarını seçerken kullandıkları ölçütler arasında araştırma yapma ve birincil kaynakları kullanma ile problem çözme becerilerine dönük olarak " birincil ve ikincil kaynakları kullanarak gerçek hayatın sorunlarına çözüm getirecek öğrenci merkezli

çalışmalar yer vermesi” ölçütü de bulunmaktadır(MEB Mevzuat Bankası 2007). Bu bilgidan yola çıkarak bu ölçütler açısından incelenen çalışma kitabının yeterli olmadığı sonucuna varılabilir. “Öğrenenlerin ön bilgilerini ortaya çıkarıcı nitelikte olması”, “Öğrenenlerin beğenme, değer verme, hoşlanma, sevme, isteme gibi duygularını dikkate alarak çok yönlü gelişime imkân sağlaması”, “Öğrenenleri güdüleyecek ve ilgilerini çekecek öğrenme yaşantıları sağlamaya olanak vermesi”, “. Öğrenenlerin günlük hayatı ile ilişkili ve günlük hayatına aktarılabilir olması” ölçütleri incelenen Öğrenci Çalışma Kitabı’nda ortalama değere yakın bir paya sahiptir. Bu bilgidan yola çıkarak incelenen kitabın yeterli düzeyde olduğu kanısına varılabilir. “Bireysel farklılıklara yönelik olması”, “Öğrenenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması”, “Öğrenenlerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması”, “Çoklu bakış açılarını oluşturmaya imkân vermesi”, “Süreç değerlendirme ağırlıklı çeşitli ölçme değerlendirme tekniklerine yer vermesi” ölçütleri incelenen kitapta ortalama değerin üzerinde paya sahiptirler. Bu bilgi incelenen Öğrenci Çalışma Kitabı’nın yapılandırmacı ders kitabı özellikleri açısından olumlu olduğunu gösterebilir. Ayrıca elde edilen bulgular Öğrenci Çalışma Kitabı’nın üst düzey düşünme becerilerine yer verilme düzeylerine göre kıyaslanmasına da imkân sağlayabilir. “Öğrenenlerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması” ölçütü incelenen çalışma kitabında yer alan 220 etkinlik içerisinde 45 defa; “Öğrenenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması” ölçütü 24 defa; “Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı nitelikte olması” ölçütü 2 defa gözlenmiştir. Eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerisine yönelik etkinliklerin problem çözme becerisine yönelik etkinliklerden daha fazla sayıda görüldüğü, problem çözme becerisine yönelik etkinliklerin oldukça yetersiz olduğu söylenebilir. Bu bakımdan çalışma kitabının yetersiz oluşu ise hem yapılandırmacı yaklaşımın öğrenme ilkelerine hem de yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan öğretim programlarının yapısına uygun değildir. Bu bulgulara paralel olarak Nihan Akkocaoğlu’da(2009) yapmış olduğu çalışmasında yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünme becerisine yönelik etkinliklerin problem çözme becerisine yönelik etkinliklerden daha fazla sayıda olduğunu belirtmiştir.

Yapılandırmacı öğrenme kuramı ışığında hazırlanan ders kitaplarında bulunması gereken ölçütlere göre incelenen öğrenci çalışma kitabı içerisinde tüm ölçütlere yönelik etkinlikler yer almıştır. Fakat bu ölçütlere rastlanma sıklığı ve oranı birbirinden farklı sayıda ve oranlardadır. Bu durum incelenen kitabın yapılandırmacı öğrenme ölçütlerinin tamamını yansıttığını; fakat ölçütlere yönelik oranlar arasındaki büyük farklılık kitabın yapılandırmacı ölçütler bakımından kısmi olarak yeterli olduğunu göstermektedir.

Tablo.5.2. Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Belirlenen Ölçütlerin Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda Toplam Frekans ve Yüzdeleri Ölçütler

	f	%
1. Öğrenenleri güdüleyecek ve ilgilerini çekecek öğrenme yaşantıları sağlamaya olanak vermesi	74	13,8
2. Öğrenenlerin ön bilgilerini ortaya çıkarıcı nitelikte olması	16	3,0
3. Öğrenenlerin günlük hayatı ile ilişkili ve günlük hayatına aktarılabilir olması	30	5,6
4. Bireysel farklılıklara yönelik olması	59	11,0
5. Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı nitelikte olması	7	1,3
6. Öğrenenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması	63	11,7
7. Öğrenenlerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması	66	12,3
8. Öğrenenlerin yaratıcı düzenleme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması	14	2,6
9. Çoklu bakış açılarını oluşturmaya imkân vermesi	51	9,5
10. Öğrenenlerin beğenme, değer verme, hoşlanma, sevme, isteme gibi duygularını dikkate alarak çok yönlü gelişime imkân sağlaması	13	2,4
11. Öğrenenlerin girişimlerini ve özerkliklerini destekleyici nitelikte olması	41	7,6
12. Öğrenenleri araştırma yapmaya sevk edici çeşitli ve birincil kaynakları kullanmaya yönlendirici öğrenme görevleri vermesi	30	5,6
13. Öğrenenlerin düşüncelerine ve duygularını çeşitli sunum ve ifade biçimleri yardımı ile sergilemesine imkân sağlaması	20	3,7
14. Süreç değerlendirme ağırlıklı çeşitli ölçme değerlendirme tekniklerine yer vermesi	45	8,4
15. Öğretmene öğrenme ve değerlendirme etkinliklerini değiştirme, seçme ya da öneri sunma şansı vermesi	9	1,7
Toplam	538	100,0

Tablo.2'da belirtildiği üzere ölçütlerin toplam görülme sayısı 1.ölçütün 74; 7.ölçütün 66; 6.ölçütün 63; 4.ölçütün 59; 9.ölçütün 51; 14.ölçütün 45; 11.ölçütün 41; 3.,12.ölçütün 30; 13.ölçütün 20; 2.ölçütün 16; 8.ölçütün 14; 10.ölçütün 13; 15.ölçütün 9; 5.ölçütün 7'dir. Tablo.2'de görüldüğü gibi tüm ölçütlerin öğretmen kılavuz kitabında görülme yüzdeleri arasında en fazla paya sahip %13,8 ile "Öğrenenleri güdüleyecek ve ilgilerini çekecek öğrenme yaşantıları sağlamaya olanak vermesi" ölçütü sahiptir. Bir diğer yüksek oran ise %12,3 ile "Öğrenenlerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması" ölçütüdür. 3.sırada ise "öğrenenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması" ölçütü %11,7 ile yer almaktadır. Bu verilerden yola çıkarak "Öğrenenleri güdüleyecek ve ilgilerini çekecek öğrenme yaşantıları sağlamaya olanak vermesi" ölçütü diğerlerine göre daha sık etkinlik ile kitapta yer aldığı söylenebilir. "Öğrenenlerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması" ölçütü diğer yapılandırmacı ölçütlere göre öğretmen kılavuz Kitabı'nda daha güçlü karşılık bulduğu ifade edilebilir. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın "Öğrenenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması" ölçütü söz edilen diğer iki ölçüte göre biraz daha az etkinlikle ifade edilmesine rağmen diğer ölçütlere göre daha sık yer aldığı söylenebilir.

Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda tüm ölçütlerin görülme sayısına ilişkin ortalamanın üzerinde olan ölçütler ise sırasıyla "Bireysel farklılıklara yönelik olması", "Çoklu bakış açılarını oluşturmaya imkân vermesi", "Süreç değerlendirme ağırlıklı çeşitli ölçme değerlendirme tekniklerine yer vermesi", "Öğrenenlerin girişimlerini ve özerkliklerini destekleyici nitelikte olması" ölçütleri ortalama değerinin çok az üstünde bulunmaktadır. Böylece Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda bu ölçütlerin ortalamasının altında kalan diğer değerlere göre daha fazla etkinliğe karşılık geldiği söylenebilir.

"Öğrenenlerin günlük hayatı ile ilişkili ve günlük hayatına aktarılabilir olması", "öğrenenleri araştırma yapmaya sevk edici çeşitli ve birincil kaynakları kullanmaya yönlendirici öğrenme görevleri vermesi", "öğrenenlerin düşüncelerine ve duygularını çeşitli sunum ve ifade biçimleri sergilemesine imkân sağlaması", "öğrenenlerin ön bilgilerini ortaya çıkarıcı nitelikte olması", "öğrenenlerin yaratıcı öz düzenleme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması", "Öğrenenlerin beğenme, değer verme, hoşlanma, sevme, isteme gibi duygularını dikkate alarak çok yönlü gelişime imkân sağlaması", "Öğretmene öğrenme ve

değerlendirme etkinliklerini değiştirme, seçme ya da öneri sunma şansı vermesi”, “Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı nitelikte olması” ölçütleri ortalama değerinin altında olan ölçütlerdir. Öğretmen Kılavuz Kitabı’nın bu ölçütlere ilişkin özellikleri taşıyan etkinlik sayılarının daha az düzeyde olduğu söylenebilir.

Bir ölçütün sahip olduğu özellikler de onun öğrenme süreci içinde bulunma düzeyini etkileyebilir (Akkocaoğlu,2009:143). İncelenen Öğretmen Kılavuz Kitabı’ndaki etkinlikler içerisinde “Öğrenenlerin günlük hayatı ile ilişkili ve günlük hayatına aktarılabilir olması”, “öğrenenleri araştırma yapmaya sevk edici çeşitli ve birincil kaynakları kullanmaya yönlendirici öğrenme görevleri vermesi”, “ öğrenenlerin düşüncelerine ve duygularını çeşitli sunum ve ifade biçimleri sergilemesine imkân sağlaması”, “öğrenenlerin ön bilgilerini ortaya çıkarıcı nitelikte olması”, “öğrenenlerin yaratıcı öz düzenleme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması”, “Öğrenenlerin beğenme, değer verme, hoşlanma, sevme, isteme gibi duygularını dikkate alarak çok yönlü gelişime imkân sağlaması”, “Öğretmene öğrenme ve değerlendirme etkinliklerini değiştirme, seçme ya da öneri sunma şansı vermesi”, “Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı nitelikte olması” ölçütleri yeterli düzeyde yer almamıştır. Bu ölçütlerin yapılandırmacı kuram temelinde hazırlanan ders kitaplarında bulunması gereken özellikler olduğu göz önünde bulundurulduğunda Öğretmen Kılavuz Kitabı’nın bu konudaki yetersizliği yapılandırmacı öğrenme yaklaşımıyla bağdaşmayacak bir durumdur. İncelenen bu kitapta eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme ve çoklu bakış açılarını oluşturma gibi üst düzey düşünme becerilerine yönelik etkinliklerin görülme sıklıklarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum Öğretmen Kılavuz Kitabı’nın yapılandırmacı öğrenme kuramı açısından yeterli olduğunu göstermektedir.

SONUÇLAR

Araştırmanın amacı doğrultusunda, elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçları şu şekilde özetlemek mümkündür:

1. Öğrenci Çalışma Kitabı’nda tüm ölçütler içinde görülme yüzdesi en fazla olan “Öğrenenlerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması” ölçütüdür. Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda ise “ Öğrenenleri güdüleyecek ve ilgilerini çekecek öğrenme yaşantıları sağlamaya olanak vermesi” ölçütü görülme yüzdesi en fazla olan ölçüttür. Öğrenci Çalışma Kitabı’nda öğrenenlerin üst düzey düşünme becerilerinden biri olan yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlik örneklerine en sık rastlanırken, Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda öğrenenleri güdüleyecek ve ilgilerini çekecek etkinlik örnekleri daha fazla sayıda yer almaktadır.

2. Öğrenci Çalışma “Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması” ve “ Öğrenenlerin öz düzenleme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması” ölçütleri 2 defa görülerek en az bulunan ölçütler olmuşlardır. Öğrenci Çalışma Kitabı’nda problem çözme ve öz düzenleme becerilerine yönelik etkinliklerin oldukça sınırlı sayıda yer aldığı söylenebilir.

3. Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda “Öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yardımcı olması” ölçütü 7 defa görülerek en az bulunan ölçüt olmuştur. Bu bakımdan Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda öğrenenlerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerin oldukça sınırlı sayıda görüldüğü söylenebilir.

4. Öğrenci Çalışma Kitabı’nda üst düzey düşünme becerilerinden olan eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerilerine yönelik etkinlikler en fazla yüzdeye sahiptir. Fakat yine üst düzey düşünme becerilerinden olan problem çözme becerilerine yönelik etkinlikler oldukça sınırlı sayıda yer almıştır. Bu bakımdan Öğrenci Çalışma Kitabı’nın kısmen yeterli olduğu söylenebilir.

5. Öğrenci Çalışma Kitabı’nda “Öğrenenleri araştırma yapmaya sevk edici çeşitli ve birincil kaynakları kullanmaya yönlendirici öğrenme görevleri vermesi” ölçütü tüm ölçütler

arasında % 2,73 oranı ile yer alır. Bu ölçüt bakımında Öğrenci Çalışma Kitabı'nın yeterli olmadığı söylenebilir.

6. Öğrenci Çalışma Kitabı'nda " Öğrenenlerin girişimlerini ve özerkliklerini destekleyici nitelikte olması" ölçütü tüm ölçütler arasında % 3,64 oranı ile yer alır. Bu ölçüt bakımından Öğrenci Çalışma Kitabı'nın yeterli olmadığı söylenebilir.

7. Öğrenci Çalışma Kitabı'nda "Öğrenenlerin beğenme, değer verme, hoşlanma, sevmeye, isteme gibi duygularını dikkate alarak çok yönlü gelişime imkân sağlaması" ölçütü 12 defa görülerek kısmen yeterli olarak değerlendirilecek düzeyde yer almıştır.

8. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda "Öğretmene öğrenme ve değerlendirme etkinliklerini değiştirme, seçme ya da öneri sunma şansı vermesi" ölçütü düşük yüzdeye sahip ölçütlerdendir. Bu bakımdan Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın yeterli düzeyde öğretmene öğrenme ve değerlendirme etkinliklerini değiştirme şansı verecek etkinlik içermediği söylenebilir.

9. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda "Öğrenenlerin beğenme, değer verme, hoşlanma, sevmeye, isteme gibi duygularını dikkate alarak çok yönlü gelişime imkân sağlaması" ölçütü % 2,4 oranı ile yer almaktadır. Öğretmen Kılavuz Kitabı öğrenenlerin duyuşsal özelliklerini yansıtacak etkinlikler bakımından yetersiz olduğu söylenebilir.

10. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın öğrenenlerin ön bilgilerin açığa çıkaracak etkinlikleri içermesi bakımından yetersiz olduğu söylenebilir.

11. Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın öğrenenlerin düşüncelerini ve duygularını ifade edecek çeşitli sunum ve ifade biçimlerine sunmalarına yönelik etkinlikler sınırlı sayıda bulunmaktadır.

12. Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nın öğrenenleri günlük hayata aktarımını sağlama konusunda yeterli olmadığı söylenebilir.

13. Öğrenci Çalışma Kitabı'nda ve Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alan etkinliklerin aynı sırada ve aynı şekilde verildiği görülmektedir. Bu durumda " Öğrenenleri güdüleyecek ve ilgilerini çekecek öğrenme yaşantıları sağlamaya olanak vermesi" ölçütüyle bağdaşmayacak bir durum olduğu söylenebilir.

14. Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nda daha çok sözel ve görsel zekâ alanlarına yönelik etkinlik örneklerine yer verilmektedir. Diğer zekâ alanlarına yönelik etkinlikler bakımından yetersiz oldukları söylenebilir.

15. Bir etkinlik birden fazla ölçüte karşılık gelmektedir. Bir etkinlik ne kadar fazla ölçüte karşılık gelirse yapılandırmacı öğrenme ilkeleri açısından o kadar güçlü olduğu söylenebilir. Ancak Öğrenci Çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabı'ndaki etkinlikler çoğu zaman bir ya da iki ölçüte karşılık gelmiştir. Öğrenci Çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabı'ndaki etkinliklerin yapılandırmacı öğrenme ilkeleri bakımından yeterince güçlü olmadığı söylenebilir.

ÖNERİLER

1. Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nın öğrenenlerin bilgilerini yapılandırabilmeleri için üst düzey düşünme becerilerinden problem çözme becerilerine yönelik etkinliklere daha fazla yer vermesi gerekmektedir.

2. Öğrenci Çalışma Kitabı'nın öğrenenleri araştırma yapmaya sevk edici birincil ve ikincil kaynaklara yönlendirici etkinliklere yer vermesi, öğrenenin yapılandırmacı öğrenme sürecinde daha aktif olmasını sağlayabileceği söylenebilir.

3. Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nda yer alan etkinliklerin öğrenenlerin sıkılmaması ve yaratıcılıklarının geliştirilmesi için farklı sırada ve çeşitlilik göstererek yer alması gerektiği söylenebilir.

4. Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nda yer alan süreç değerlendirme ağırlıklı değerlendirme etkinliklerinin yapılandırmacı öğrenme kuramına

uygun olarak alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine yer vermesi gerektiği söylenebilir.

5. Kitapların ülkenin her bölgesinde okutulduğu göz önünde bulundurularak farklı sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenenlere hitap edecek şekilde düzenlenmelidir.

6. Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitapları'ndaki etkinlikler farklı zekâ alanlarına yönelik olarak düzenlenmesi gerektiği söylenebilir.

7. Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nın öğrencileri daha fazla iş birliğine yönlendirecek etkinlikleri içermesi bakımından etkinlikler içermesi gerektiği söylenebilir.

8. Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nın öğrenilenleri günlük hayata aktarımını sağlayacak ve günlük hayat ile ilişkilendirebilecek şekilde düzenlenmesi gerektiği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). Aktif Öğrenme. Eğitim Dünyası Yayınları: İzmir
- Akkocaoğlu, N. (2009). MEB İlköğretim 5.Sınıf Türkçe Dersi Öğrenci çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımına Uygunluğunun İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akyol, H. (2007). Vygotsky, Piaget ve Yapılandırmacı Okuma Eğitimi. VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitim Sempozyumu, 243-248.
- Brooks, M. G. ve Brooks, J. G. (1999). The courage to be constructivist. Educational Leadership, 57(3), 18-24.
- Göçer, A. (2011). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarının İşlevselliğinin Belirlenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 4 Sayı: 16.
- Jonassen, D.H., (1994). Thinking Technology: Towards a Constructivist Design Model. Educational Technology, (April,1994), 34- 37.
- Kabapınar, Y. (2006).Sosyal Bilgiler Dersi Örneği. Özcan Demirel ve Kasım Kiroğlu (ed.). Konu Alanı Ders Kitabı İçinde (202-222). Ankara:Pegema.
- Koç, G. ve Demirel, M. (2004).Davranışçılıktan Yapılandırmacılığa: Eğitimde Yeni Bir Paradigma. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27, 174-180.
- MEB (2009). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5.Sınıflar), Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- Ocak, G. ve Dai, A. (2010). İlköğretim Dördüncü Sınıf Türkçe Ders ve Çalışma Kitaplarının Yapılandırmacı Öğrenme Anlayışına Göre Değerlendirilmesi. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3,(91-108).
- Özbay, M. (2003). Öğretmen Görüşlerine Göre Ankara Merkez İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi. Ankara: Gölge Ofset Matbaacılık.
- Savery, J.R. ve Duffy, T.M. (1995). Problem-based learning: An instructional model and itsconstructivist framework. In B. Wilson (Ed.).Constructivist learning environments: Case studie in instructional design (pp. 135-148). Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.
- Sözer, E. Karaduman, H. Özdemir, D. (2007). İlköğretim Sosyal Bilgiler 4.-5. Sınıf Ders Kitapları ve Çalışma Kitaplarının Yapılandırmacı Öğrenme İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi. VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.. (2006). Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurdakul, B. (2011). Yapılandırmacılık. Ö. Demirel (Ed.) Eğitimde Yeni Yönelimler (ss. 39-65). 1.Baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

İnternet Kaynakçası

<http://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.asp?ara=7&Submit=Listele> 09.08.2013 tarihinde ulaşılmıştır.

*Primary Teachers Manual 1st Class Turkish and Fitness Level Student Work Book of the
Constructivist Learning Approach*

Mehmet Akif BİRCAN⁴, Yasin GÖKBULUT⁵

Summary

Today it remains insufficient to meet the needs of the era of the traditional educational approach, constructivist approach, multiple intelligences, student-centered education, new approaches such as brain-based learning has come to the fore. This radical change in understanding experienced mental skills such as language and instead change the student's behavior in the educational process giving weight to the development of our country has affected education programs and constructivist learning approach has been implemented from 2005-2006 (MEB İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2009:9-11). In the constructivist learning approach is not taken as information from an external source, instead of individual information or reviews existing information reveals itself. Given this aspect of the constructivist approach as teachers and course change the role of the student's role has changed the book. Textbooks in the configuration process information to students, guiding them to think, to help gain a critical perspective, contributing to making evaluation with multi-perspective has become a teaching tool (Ocak and Dai, 2010: 3). All information in line; prepared on the basis of a constructivist approach with programs, regulation of textbooks and educational materials has brought the necessity. The purpose of this research is the Board of Education Ministry of the Presidency of the date 27.07.2011 and No. 97 boards imprinted with the decision of Primary 1 class Turkish student workbooks and teacher's book is to determine the suitability of constructivist learning approach. In the light of the information obtained to provide information for the book to be prepared and to contribute towards the new Turkish student workbooks and teacher's guide book. 27/07/2011 Chairman of the Board of Education and the Ministry of date imprinted with the board's decision No. 97 Elementary School 1st Class Turkish student workbooks and teacher's books are sources of research data. Data collection and analysis were utilized in this research stage in the document review process. Investigation document analysis includes analysis of written materials containing information about the targeted cases and cases (Yıldırım and Şimşek, 2006). Student Workbook and Teacher's Guidebook evaluation Akkocaoğlu (2009), which was developed by the constructivist learning approach identified by Criteria were used. Akkocaoğlu (2009), a variety of resources related to the constructivist learning approach during development was examined by criteria. Based on the information obtained from the constructivist learning approach to represent the criteria and guidelines to assure that the criteria identified in the course of the book is set. Found to correspond to what event or events are taking views from the 5 experts in the field of the final 15 degree Elementary Student Workbook and Teacher's Guide Book prepared to ensure the content validity of the scale. Akkocaoğlu by the constructive learning approach (2009) determined by criteria consists of 15 items. This article from the "teacher learning and change their evaluation activities, or to give a chance to submit a proposal to select" criterion is used only to assess the Primary 1 Grade Turkish Teacher's Guide Book. The other 14 measures 1 Grade Turkish Elementary Teacher's Guide and Book is common for students Workbook. Primary 1st Grade Turkish Teacher's Guide and Student Workbook Books were examined separately. Books; Atatürk, Love, Health and Environment, Games & Sports is 4 'consists Theme. All activities included in these themes, questions, instructions, methods and techniques, tools

⁴ Ministry Of National Education, mehmetakifbircan@hotmail.com.tr

⁵ Assist. Prof. GOP University, Faculty of Education, yasingkbulut@yahoo.com

and materials, texts, assessment and evaluation studies, preparatory studies identified was found that they corresponded to what extent or degree. During the conduct of the extent of the primary 1st class student work and teacher's book which is the theme of each criteria, the criteria given number 1 is made up of 15. These numbers meet the criteria examined in the book is marked as text or numeric on the event. The criteria for each theme and then collected data were entered into a Microsoft Office Excel. How many times in each theme each criterion to quantify the percentage of the obtained data can be seen and seen in all measures calculated and presented in Microsoft Office Excel. This digital data is followed by interpretation of the data. According to the findings of the results obtained in this study; Examine the Student Workbook and Teacher's Guide Book, the constructivist learning theory has been involved in activities for the criteria to be included in textbooks prepared in the light. However, these criteria are different from each other in number and rate of frequency and rate of occurrence. In this case, the book reflects all of the examined constructivist learning standards; but the big difference between the rates for the criteria constructivist book shows that the criteria is sufficient for partial.